

RAPORT Z KONTROLI INSPEKCJI HANDLOWEJ

ZABAWKI POCISKOWE

U·K·K
Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Termin:

czerwiec-sierpień 2021 r.

Kontrolujący w ramach planu:

4 wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej w Białymstoku, Gorzowie Wielkopolskim, Katowicach i Kielcach.

Cel kontroli:

ocena, czy zabawki oferowane na rynku polskim spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 października 2016 r. w sprawie wymagań dla zabawek¹ i są bezpieczne dla dzieci, w tym poprzez badania laboratoryjne, przeprowadzone w laboratorium UOKiK.

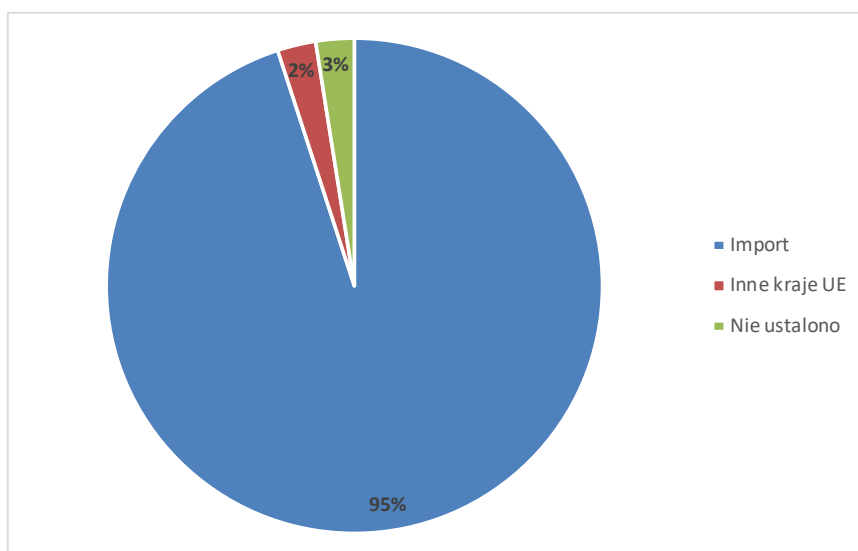

Wyniki kontroli

Tabela 1 - Udział zabawek niezgodnych w podziale na podmioty gospodarcze, które kontrolowano.

Rodzaj podmiotu kontrolowanego	Liczba skontrolowanych podmiotów danego rodzaju	Liczba skontrolowanych zabawek	Liczba zakwestionowanych zabawek	Procentowy udział zakwestionowanych zabawek
Dystrybutor – Sprzedawca hurtowy	7	14	7	50%
Dystrybutor – sklep detaliczny	8	16	5	31,3%
Dystrybutor – sklep wielkopowierzchniowy	4	10	2	20%
Razem:	19	40	14	35%

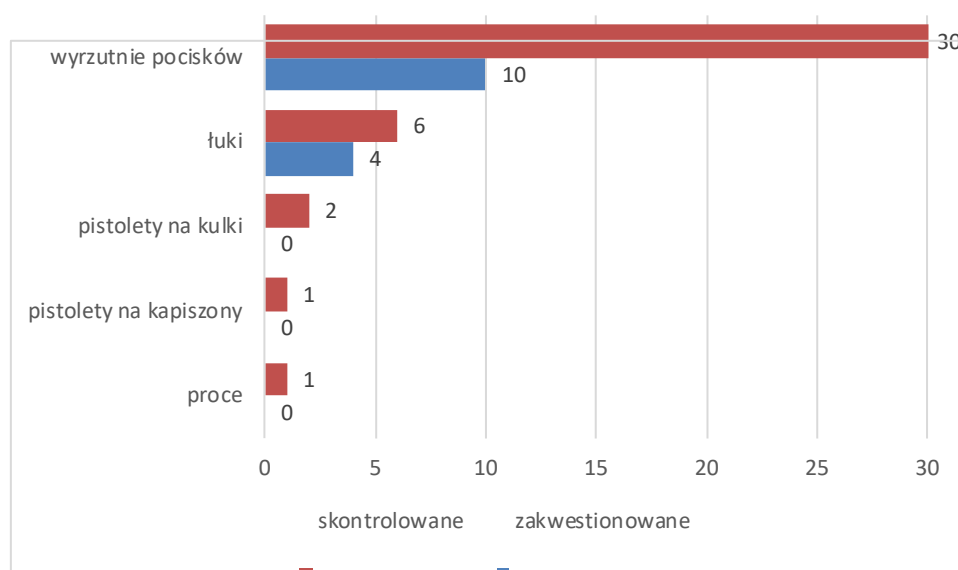
Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej.

Wykres 1. Pochodzenie skontrolowanych zabawek.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej.

Importowane zabawki w większości pochodziły z Chin (34), natomiast drugim krajem, z którego najczęściej sprowadzono zabawki, były Indie (4). Poza zabawkami importowanymi, zakwestionowano również jedną zabawkę pochodzącą z Holandii.

Wykres 2. Liczba zabawek skontrolowanych i zakwestionowanych w poszczególnych kategoriach.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej.

Łącznie skontrolowano 40 modeli zabawek, kwestionując 14 z nich (w ramach kategorii wskazanych na wykresie 2), co daje 35% ogółu skontrolowanych. Największą grupę zabawek, zarówno skontrolowanych, jak i zakwestionowanych stanowią wyrzutnie pocisków. Do tej kategorii zaliczono pistolety i karabiny strzelające pociskami innymi niż kulki. Kwestionowane łuki stanowią 1/3 wszystkich niezgodnych zabawek.

Stwierdzone niezgodności formalne dotyczyły wyłącznie wyrzutni pocisków i łuków oraz polegały na:

- braku wymaganych ostrzeżeń lub niezasadnym ich umieszczeniu² (8 przypadków), co oznacza, że nabywca nie jest odpowiednio poinformowany o sposobie użytkowania zabawki i może zrobić to w nieodpowiedni sposób;

² Przykładowo ostrzeżenie: „Nieodpowiednie dla dzieci w wieku poniżej 36 miesięcy”, a w przypadku zabawek pociskowych „Ostrzeżenie. Nie celować w oczy lub w twarz”.

- nieprawidłowo sporządzonej deklaracji zgodności (4 przypadki), co oznacza, że producent nie dołożył odpowiedniej staranności oceniając czy zabawka spełnia obowiązujące wymagania;
- braku danych podmiotów odpowiedzialnych (producenta i importera) za wprowadzenie zabawki do obrotu (4 przypadki), co oznacza, że podmiot odpowiedzialny za zabawkę nie ujawnił danych, utrudniając działania organom kontroli lub dochodzenie praw konsumentowi;
- braku instrukcji wymiany baterii w przypadku jednej zabawki, która była w ten sposób zasilana (wyrzutnia pocisków).

Badania laboratoryjne

W Laboratorium Badania Zabawek UOKiK w Lublinie zbadano właściwości mechaniczne i fizyczne zabawek. Przeprowadzono łącznie 40 badań, stwierdzając niezgodności w 6 próbkach. Niezgodności konstrukcyjne dotyczyły głównie wyrzutni pocisków i polegały na:

- odłączaniu się przysawek od strzał lub pocisków, które mogą mieścić się w cylindrze do badania małych części, a w konsekwencji powodować udławienie lub uduszenie dzieci w 2 zabawkach (wyrzutnia pocisków i łuk);
- zawyżonej maksymalnej energii kinetycznej pocisków, przypadającej na jednostkę powierzchni, co może prowadzić do obrażeń ciała lub narządu wzroku w 2 zabawkach (wyrzutnie pocisków - wynik 2 736 oraz 2 780 J/m²);
- zaniżonej długości pocisków piankowych z przysawkami w przypadku jednej zabawki;
- nieodpowiednim rozmiarze określonych pocisków w przypadku jednej zabawki.

Działania Inspekcji Handlowej

Inspektorzy IH w 5 przypadkach stwierdzenia niezgodności formalnych (np. brak wymaganych ostrzeżeń, brak danych producenta i importera) wystąpili do przedsiębiorców, odpowiedzialnych za wprowadzenie zabawki do obrotu, z wnioskiem o podjęcie dobrowolnych działań naprawczych³. Do momentu sporządzenia informacji 3 z nich usunęło niezgodności formalne. W przypadku jednej niezgodnej zabawki (wyrzutnia pocisków), kontrolowany złożył wniosek o zbadanie próbki kontrolnej, sprawa jest obecnie w toku. Inspektorzy IH skierowali do Prezesa UOKiK 6 wniosków o wszczęcie postępowań administracyjnych⁴. Do momentu sporządzenia informacji wszczęto 2 postępowania, natomiast pozostałe wnioski są analizowane.

³ art. 75 ust. 3 ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz.U. z 2021 r. poz. 514, 925; dalej: uosozinr)

⁴ art. 76 ust. 1 uosozinr

Podsumowanie

W przypadku zabawek pociskowych najczęściej kwestionowano niezgodności formalne polegające na braku umieszczenia ostrzeżenia informującego o niecelowaniu w twarz i oczy. Stanowiło to 42% wszystkich niezgodności formalnych. W niektórych zabawkach stwierdzono więcej niż jedną niezgodność formalną, np. w przypadku wyrzutni pocisków, kwestionowano nieprawidłowo sporządzoną deklarację zgodności, brak ostrzeżeń w języku polskim oraz przedstawienie sposobu użytkowania zabawki jedynie w formie graficznej. Brak wymaganych ostrzeżeń oznacza, że konsumenci nie są właściwie poinformowani, jakie zagrożenie może nieść za sobą użytkowanie zabawki i jak go uniknąć.

Przekroczenie dopuszczalnej energii kinetycznej pocisków przypadającej na jednostkę powierzchni styku w pocisku ze sprężystym zakończeniem stwarza niebezpieczeństwo uszkodzenia ciała. Zgodnie z normą PN-EN 71-1 +A1:2018-08 Bezpieczeństwo zabawek -- Część 1: Właściwości mechaniczne i fizyczne, wartość ta nie może przekroczyć 2 500 J/m², aby korzystanie z zabawki było bezpieczne dla dzieci.

Zarówno przedsiębiorcy, jak i konsumenci, mogą sprawdzić czy wyrób, który posiadają, spełnia wymagania i nie stanowi zagrożenia, przeglądając dostępne publicznie unijne systemy, w których gromadzone są dane na temat wyrobów niezgodnych wykrytych przez organy nadzoru rynku na terenie Unii Europejskiej:

- Safety Gate - RAPEX (<https://ec.europa.eu/safety-gate-alerts/screen/webReport>) oraz
- ICSMS (<https://webgate.ec.europa.eu/icsms/public/productSearch.jsp?locale=pl>).

